

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdėkcija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapjo 20 kap.

№ 37. Kaunas. 29 rugpjūčio (1 rugsėjo) mėn. 1906 m. Pirmi metai.

Kruvina revoliucija ar ramus kultūros darbas?

Jonas Darbis, geras ukininkas ir katalikas, susitiko kartą su Baltru Rudkum, vienu iš karščiausiuju mūsų revoliucionierių. Kilo tarp judvieju ginčas apie revoliucijos šventumą ir naudingumą. Rudkus kaip įmanydamas stengė apšviesti „tamsų žemaitį“, išrodinėdamas jam, kad nėra nei Dievo nei dušios, kad dangus ir pragaras tai kunigų išmislai, kad Dievo prisakymai nereikalingi, kad be šeštojo labai gerai galima gyventi pasauleje, o be penktojo ir septintojo suvis lengva rojus ant žemės padaryti. Dabar gi tuodu prisakymu tik beklidū „šventą revoliucijos darbą“ ir neleidžia įvykdinti aną žemiškąjį „rojų“.

Darbis išklauses ramiai tą jau ne sykį girdėtųjų „išrodymų“, nesiskubindamas ėmė iš savo pusės uždavinėti ponui „revoliucionieriui“ įvairius klausimus. Užklaustasis atsakinėjo, aiškindamas savo pažiūras. Tą judvieju pašnekęjį man atsėjo girdėti, todėl rupe stingai jį surašęs, maloningiems skaitytojams čia ir paduodu. Rasit, nevienam atneš šokią tokią naudą. Buvo gi šnekėta šiais žodžiais:

Darbis. Ar žinai, ponel, Tamsta savo abejojimais užkrėtei ir manę: pradėdu abejoti ir aš ..

Rudkus. O tai gerai. Kas neabejoja, pasiliks ant visados tamsuoliu. O kas pradeda abejoti, tas greit apsisėvies ir pažins, kur tiesa, kur melas. . .

Darbis. Tiktai aš, ponel, pradėdu abejoti ne nuo to galo. . . Kad yra Dievas, dušia, Kristus ir tt. į tą visą aš tikiu teippat, kaip į tai, jog yra Rymas, Vezuvijus, Etna, arba jog buvo mūsų kunigaikščiai Gediminas, Vytautas, nors aš to viso savo akimis ir nemačiau. Abejoju gi apie jusų skelbiamą šiandien revoliuciją, arba tikriau sakant apie jos „šventumą“ ir naudingumą ypač mūsų krašte.

Rudkus. Nesuprantu, kaip sveikas gali apie tai abejoti. Nes argi Lietuvoje dabar viskas gera ir nieko geresnio nereikia?

Darbis. Kur nereikės?! Labai reikia! Bet aš abejoju, ar jusų „šventa“ revoliucija gali bent kiek pagerinti Lietuvos padėjimą!

Rudkus. Ar revoliucija gali? Žinoma, gali! Ji sugriaus visą seną tvarką, įves naują surėdymą, patobulins įstatymus, viską ištaisys. visiems pagamins laisvę, laimę, sutvers, galima sakyti, rojų. . .

Darbis. O kaipgi jus ketinate tą „rojų“ sutverti? Ar teip kaip Dievas—vienu savo žodžiu „tebun“, ar kitaip kaip?

Rudkus. O ne! Žodžiais mes nieko nepadarysime. Čia reikės prievartos, reikės kraujo! Revoliucija visur vienaip darosi—su ginklų pagalba. Kas revoliucijai priešinsis, tą mes mokėsim netik iš Lietuvos išvyti, bet ir iš sio pasaulio prašalinti. Teip daro rusai, lenkai ir latviai, teip darysime ir mes; mušim be mielaširdystės biurokratus valdininkus, šnipus-policistus ir kitus mūsų priešus.

Darbis. O kuo gi jus juos mušit, ar pagaliu?!

Rudkus. Iš pagalio menka nauda. Mes pasigaminsime gerus ginklus: revolverius, šaudykles, bombas. . .

Darbis. O iškur gi jus gausit tuos gerus ginklus? Jie brangiai kaštuoja! Uždyką vargiai kas jums duos. Kame gi imsite pinigus tiems ginklams nusipirkti?

Rudkus. Kame? O gi apiplėšime bankus, monopolius, kunigus, na, ir bus pinigų kiek reikint.

Darbis. Aiplėšite?! Tai jus netik žmogų užmušti, bet ir plėšti galite?! Na, man tas labai keistai išrodo: neva poneliai, neva mokyti žmonės ir nesigėdėsite tapti žmogžudžiais ir „plėšikėliais“. Man tas visai galvoj netilpsta.

Rudkus. Tai dėlto, kad sveikas esi tamsuolis ir „švento revoliucijos darbė“ nesupranti. Žmogžudys ir vagis yra tas, kurs užmušinėja ir vagia savo naudai, o mes tai darom vien revoliucijos naudai. Tai suvis kas kita. Todėl ir nedrįsk mus daugiau vadinti žmogžudžiais ir plėšikėliais; bet mes revoliucionieriai, bet ne žmogžudžiai ir ne plėšikai! Ar supranti?

Darbis. Ne labai, ponel! Aš mat tamsus žmogelis, todėl galvoju sau teip: kas užmušė žmogų, tai žmogžudys; kas apiplėšė artimą, paglemžė jo turta, tas plėšikas ir vagis. Ikšiol dėl tokių drašuolių aš jokio pasigailėjimo neturėdavau: jeigu sugaudavau juos mano arklus ar lašinius bevagiant, iškaršdavau jiems gerai kailį ir policijai atiduodavau. Dabar gi, kaip ponelis sakai, viskas kitaip virto. Nušaus kas žmogų ir pasisakys padaręs tai revoliucijos naudai,—jau ir nekaltas, nebe žmogžudys! Pristatys kas prie krutinės revolverį ir pareikalaus: duokš revoliucijos naudai šimtą rublių—ir vėl nekaltas, nebe plėšikas ir nebe vagis! To aš suprasti nėkaip negaliu, pasilieka negut tik akiai Tamstos žodžiams tikėti, kad užmušęs žmogų nebe žmogžudys, o nuplėšęs artimą—nebe plėšikas! Tegu sau ir taip. Bet aš dar vieno daigto norėčiau sveiko paklausti, iš kur jus ponai revoliucionieriai turite tą valdžią žmogų užmušti ir jo turta pasisavinti, tai yra revoliucijos reikalams apversti? Ikšiol visos valdžios ant Dievo atsišaukdavo ir Dievo vardan liepdavo savęs klausyti. Bet jus

Dievo juk nepripažįstate, Jo įstatymus atmetate! Labai tai norėčiau žinoti, *kus jiems davė tą valdžią ant žmonių gyvasties ir turto. Kieno vardu jūs žmonėms atimate gyvastį ir turtą?!* Tai labai svarbus klausimas. Jis ne man vienam rupi...

Rudkus. Kas?... Kas?... Kaip tai kas?... Męs juk tautos atstovai... Męs privalom rupintis, kad mūsų broliai sulauktų geresnės ateities. Męs ir rupinames. O kadangi kitaip negalima Lietuvos padėjimą pagerinti kaip tik kruvinos revoliucijos keliu, tai męs ją ir darome...

Darbis. Tegu ir teip. Bet aš norėčiau žinoti, ar prašė kas Tamstų, kad revoliuciją Lietuvoje darytumet? Sakotes, esą tautos atstovai. Kasgi ir kuomet sveikus išrinko? Neseniai buvo Dumos atstovai. Męs juos ir žinom, kad jie buvo mūsų tikri atstovai, nes juos visuomenė išrinko. O jusų rinkimai kame gi buvo? kas jus į revoliucionierius išrinko? Kas davė valdžią revoliuciją Lietuvoje daryti, Lietuvos kraują lieti?!...

Rudkus. Kas prašė? Kas išrinko?... Niekas neprašė, niekas mūsų neišrinko! Bet męs matom kad revoliucija reikalinga, tai ir darom neprašyti ir neišrinkti...

Darbis. Tokiu budu jūs nėsate tautos atstovai, bet savarankiai ir savavaliai riaušininkai. Darote ne tai kas tautai naudinga, bet tai, kas jums patinka ir geru išrodo. Pildote tatai *ne tautos valią, bet savąją ypatingą valią*; negana to, jūs norit, kad tos jūsų privatiškos valios visi klausytų, kad visi jūsų kruvinam darbui užjaustų, su jumis išvien eitų, visai nežiūrėdami, kad tas jūsų kruvinas darbas priešinas Dievo prisakymams, Bažnyčios mokslui ir net tikrai tautos naudai. Jus tat statot savę augščiaus už Dieva, kurio nepripažįstat; augščiaus už Bažnyčią, kurią niekinat, augščiaus už visą lietuvių tautą, kurią stumiat į vargų bedugnį, o gal net ir į pačią prapultį...

Rudkus. Lietuvių tauta tebėra ikšiol tamsi, tai ir nesupranta mūsų darbo. Męs tat ir nežiurim, ar lietuviai nori revoliucijos ar ne. Męs žiurim, ko nori žmonija. Žmonija gi nori būti laiminga. Na, męs ir pildom žmonijos valią ir stengiamės priartinti aną visuotinos laimės vanda...

Darbis. Labai gražus noras, tik aš nesuprantu, kaip galite padaryti žmones laimingais atimdami nuo jų gyvastį ir turtą, arba vezdami juos prie bado, kalėjimo ir net skerdynių, keldami visur streikus, maštus ir kitokias riaušes?

Rudkus. Tuos, kuriuos męs užmušame, ar nuo kurių revoliucijos reikalams atimame turtą ar šiaipjau savo prakalbomis atvedame prie bado, kalėjimo ir net mirties,— męs darome nelaimingais; ale už tai revoliucijai gavus viršų, visa ateinančioji žmonių karta bus pilnai laiminga.

Darbis. Duok Dieve, kad tai įvyktų! Bet, kadangi patis sakote, jog visi žmonės lygūs, tai lygiai ir reikėtų visų laime rupintis. Tuotarpu pas jus revoliucionierius, aš to visai nematau. Jūs darydami revoliuciją, norite padaryti laimingais *žmones busiančius, ateinančiąją kartą, o žmones dabar gyvenančius žudate, plėšote ir šiaip jau prie vargų vedate.* Kame gi čia teisybė ir lygybė? Jei visi žmones lygūs, tai ir tur teisę but lygiai laimingais netik ateityje, bet ir šiandena. Jūs sakote, kad tarp šiandiena gyvenančių žmonių yra daug visokio brudo, įvairių ištvirkelių, skriaudėjų, „delių“, „siurbelių“, kuriuos ir žadate išnaikint, idant ateinančioji karta būtų laimingesnė. Bet koks pranašas jums pasakė, kad ateinančioji karta bus geresnė, doresnė? Dėlko ji negal bus niekesnė, biauresnė, negu dabartinioji? Ak laikraščiai rašo, jog įvairių nusidėjimų skaitlius šiandien vis didyn eina i nekurių prasižengimų šiemet yra trigubai ir keturgubai daugiau, negu buvo 1904 metuose. Na, o kokie tėvai, tokie ir vaikai;

obelis nuo obelės netoli krinta. Tatai ateinančioji karta graičiau brudesnė bus negu dabartinioji. Koks gi čia išrokavimas žudyti savę ir kitus dėl laimės busiančiųjų ištvirkelių, skriaudėjų ir tt. Man matos, kad daugiau reikėtų branginti gyvastį, turtą ir laimę dabartinės kartos, negu ateinančiosios, kuri gal bus dar niekesnė...

Rudkus. Sveikas kalbi teip, lyg męs butumem užmanę visus žmones išžudyti. Tas netiesa. Męs žudam pirmučiausia tik valdžios atstovus, kurie daug blogo žmonėms yra padarę. Ak ir pats, rasit, girdėjai, kiek dabartinioji valdžia žmonių sušaudė ir iškorė? Kiek svetimų turtų paglemžė? Ar gi tokie valdžios tarnai neverti mirties? Šimtą kartų verti! Męs tat jų ir nesigallim ir žudom, kur galim.

Darbis. Kad dabartinioji valdžia nevieną mirtimi nubaudė, nuo nevieno turtus atėmė, aš apie tai nesiginčysiu. Jei valdžios atstovai neteisingai tai darė, lauždami Dievo ir Viešpatijos įstatymus, tai jie kalti ir labai kalti. Bet kame gi geresnio jūs darot? Ar ne tuo pačiu ginklu kaip valdžia kovojat? Sakote: valdžia šaudė, plėšė. Bet ar gi jūs to nedarot? Kame gi čia skyrius? Negut tame, kad valdžios atstovai užlaiko bent šiokius tokius įstatymus, leidžia apkaltintiems turėti savo apgynejus teisme ir išrodiuoti savo nekaltybę įvairiais budais... Pas jumis gi revoliucionierius ir to nėsama: be jokio teismo, išleidžiate mirties nusprendimus ir žudate dažnai nekalčiausius žmones. Štai neseniai Kaune norėjot užmušti kalėjimo viršininką, o jo vieton sužeidėte sunkiai niekuo nekaltą dorą amatniką. Panašių atsitikimų pilni visi laikraščiai. Todėl visi dori žmonės nuo jūsų ir šalinas, kaipo nuo *budelių, turinčių rankas žmonių krauju aptaškytas*; užjaučia gi jums negut tik vieni jūsų draugai „plėšikėliai“... Ir kitaip negal buti. Ak visi mato, jog jūs vietoj gero, tik blogo pridirbtite mokat. Nes neretai vietoj priešų tik savę ir savo šalininkus prapultin įtraukiat. Kiek tai darbininkų, jūsų kurstyčių paklausę, darbo ir duonos neteko? Kas čia kaltas? Jūs! Kiek kitų kalėjiman pateko, palikę pačias su mažais vaikais didžiausiame varge! Kas čia kaltas? Jūs! Kiek kitų tapo užmuštų, sužeistų? Kas čia kaltas? Irgi jūs! Gal ne tiesa?!

Rudkus. Tas tiesa. Bet ką padarysi? Busiančioji visuotina laimė nėra pasiekama be vargų ir kraujo. „Prie laisvės męs prieisime per lavonus ant nelaimės teip... per lavonus...“ *) Čia jau nemūsų kaltė!...

Darbis. Busiančioji laimė?!... Labai gražus žodis, bet ar tas žodis nemelagingas ir neargaulingas, to jūs ikšiol neišrodėt ir išrodyti jokiū budu negalit. Nes ta visuotina jūsų laimė, dėl kurios pridirbote tiek žmogžudysčių ir neteisybių, labai abejotina, o man matos, net ir visai negalima. Jūs sakotes, viską bedirbą ateinančios kartos labui ir laimei. Bet ar jūsų kruvina revoliucija gali palengvinti tų busiančiųjų piliečių padėjimą,—tai da labai didelis klausimas. Lenkmečio revoliucionieriai tikėjosi, kad jų kruvinas darbas išeis Lietuvai ant naudos. Tuotarpu vietoj naudos Lietuva susilaukė spaudos uždraudimo ir kitokių priespaudų. Dėlkogi negali panašiai atsitikti ir su jūsų dabartine revoliucija? Ak net ir pati didžioji prancūzų revoliucija, kuri tiek kraujo praliejo, ne įvykdė visuotinos laimės! Ana visų lygybe, laisvė ir brolybė, apie kurią pabaigoje XVIII amžio tiek buvo prikalbėta ir prirašyta—kaip buvo taip ir tebėra po šiai dienai nepasiekiamu idealu. Jeigu tat istorija yr tautų mokytoja, tai argi bereikia mums lietuviams geresnės lekcijos? Argi čia neaišku kiekvienam, jog ne revoliucijos tautas augstyn kelia, bet pozityviškas kultūros darbas, t. y. kėlimas rašliavos, mokslo, pramonės, prekybos ir tt. Tatai ne liežuviais pliaukšti, ne

*) Žiur „Vil. Žin.“ № 184 (502).

revoliuciją kelti, ne bombas mėtyti privalome, bet dirbti kruviną išsijusę visosemokslo ir dailės šakose, tvirti tautiška kultūra. Tai mūsų visusvarbiausias šiandienos uždavinys!

Rudkus. Sveikas klysti: visupirmiausias mūsų uždavinys dabar yra išgriauti seną tvarką. Kai numesime nuo savo sprando varžančią mus biurokratijos globą, tuomet tik ateis pas mus *tvėrimo* laikai. „Tverti šiandien pas mus ką-nors, kuomet ant amžiais varginamos tautos sprando riogso, it koksai slogulys, šiaurės meškino letena, kuomet kiekvienas tautos pasinešimas prie laisvės ir šviesos yra malšinamas skrajojantiais tvarkdarių buriais, kuomet tvėrentieji kultūrą elementai puna ir žuna kalėjimuose, yra negalimu ir jokios praktiškos vertės neturinčiu... Pirmiausia mums laisvės reik!“).

Darbis. Tas tiesa, laisvė reikalinga. Bet ar gi jau pas mus jokios laisvės nėra? Sakyti—teip butu gyvas melas. Mēs turim laisvę—tiktai *neabsoliutišką ir nepilną*. Bet pilnos laisvės neturėjo ir neturi nei viena tauta visoje pasaulyje. O vienok argi mēs nematom užsienij pas anglus, vokiečius, prancuzus ir kitur augštos kultūros. Jie nelaukė pilnos laisvės, bet naudojosi iš tokios laisvės, koki buvo ir varė kultūros darbą pirmyn. Na, ir mums teip išpuola daryti! Biurokratija negina juk mums mokytis ir kelti mūsų rašliavą. Na, pamylėkim mokslą ir, metę tuščias kalbas, imkime plunksną ir gaminkim savo tautai mokslo ir dailės veikalus. Nieks mums negina spauzdinti. Išleidinėkim tat geras knygas ir laikraščius... Argi tas darbas ne vertesnis šimtą kartą už visas jusų prakalbas ir negudrius atsišaukimus.

(toliaus bus)

Druskus.

Sveikata.

(Kunigo Geručio)

T a s a.

8. Šilima.

Saulė yra ne tik svarbiausias, ne tik pirmasis šviesos šaltinis, bet ji dar suteikia teip labai reikalingą šilimą žmonėms ir visiems sutvėrimams. Drauge su šviesa saulė nuleidžia spindulius, kurie tuo labiau šildo, kuo stačiau krinta. Partai vasarą esti šilčiau neg žiemą. Taigi, karštose pasaulio srityse kaitra yra didesnė ir kaitina stipriau, ne kaip šiaurėje. Apie tai visi žino.

Kasdieniniame gyvenime mēs jaučiame šilimą teip, kaip ir kitus daiktus, prie kurių prisiliečiame. Mēs laikome šilimą arba už jausmo priežastį, arba už pačių daiktų privalumą, kokį patiriame sušilę, sukaitę, atvėsę, sušalę, sustingę. Vienok paprastai kalbame apie šilimą, kaipo apie kanakokią dvasią, ar garą, kurs išeina iš to, ar iš kito kuno, siaučia toliau ir persiskverbia kiurai per viską. Tai neteisybė. Nėra nėjokios dvasės, nėjokio garo, nes šilima neturi tamtikro medegos privalumo, t. y. neturi svaros. Šilimos esybę reikia laikyti kaipo etero judėjimą, kurs—kaip augščiau girdėjome—yra bent kiek panašus į judėjimą šviesos ir balso. Užtatai, mēs tankiai

randame visus tris—balsą, šviesą ir šilimą—kruvoje, kaip antai išsovus iš armatos, iš šautuvo.

Šilima pasidaro iš judėjimo molekulių (mažutychių dalyčių) gyvame kune. Kadangi akmuo yra negyvas, dėlto jo molekulos nejuda ir jis yra visuomet šaltas. Tų dalyčių judėjimą mokslas vadina **gyvulio**, arba **kuno šilima**, kuri visgi prasideda saulės šaltinyje. Bet šilima gali atsirasti ir kiteip, kaip va: patrynus, prispaudus, ėmus deginti. Šaltis niekas nėra kitas, tik šilimos stoka. Temperatura (šilimos laipsnis) kune yra tai saikas ant kiek mums yra šilta.

Rašydami apie sveikatą, mēs manome ne tik apie gyvulio šilimą, bet ir apie spindulių šilimą. Manome tiek, kiek ta spindulių šilima padeda mūsų kuno šilimai.

Rasi primeni, Meilutis Skaitytojau, ką sakėme 6 skyriuje kalbėdami apie orą. Tenai sakėme, juog žmogus, įkvėpaudamas savin orą, įkvėpauja oro rugštį. Ta rugštis susitinka plaučiuose su anglių gazu ir užsidega. Sudegusią medegą plaučiai išpučia laukan, kraujas nusivalija, grįžta kunan ir teip besidarbaujaut pasidaro kune šilima apie 37° C. Pas sveiką žmogų šilima sviruoja nedaug, nors jis gyventu čia, ar kitur. Šiaurės gyventojai turi tiekpat kuno šilimos, kiek ir Aprikos. Jie valgo žuvių taukus ir kitus riebulius, daugiau įtraukia savin oro rugštis ir partai šauniau eina jų kuno medegos permaina, užlaikydama vienodą šilimą. Gyventojai šiltų kraštų valgo vaisius, baisiai prakaitauja ir tuomi sumažina kuno karštį. Taigi, vieni ir kiti tiek palaiko kune šilimos—ne daugiau, ne mažiau—kiek reikia.

Kuo tat mandagiai ir švelniau eina degimo veiksmas žmogaus kune, tuo daugiau apsireiškia šilimos. Ir juo žmogus apščiau turi šilimos, juo jaučias geriau ir sveikiau. Netekęs savo paties šilimos, kunas prašo, kad sušildytume jį svetima šilima, e kad ne, jis žada sirgti. Tokia svetima šilima yra geru geriausia saulės spinduliai. Bet gali buti ir dirbtinė šilima, kaip va: užkurus anglis, malkas, durpės ir kitokią degamąją medegą.

Taigi, dar kartą sakau, be saulės šilimos negali užsilaikyti ant žemės nėjokia gyvybė. Tiktai saulės spinduliams tarpininkaujant ir žemės drėgmei padedant, apsireiškia gyvybė pas visokius gaivalus.

Jeigu yra šalti orai ir partai maž šilimos, tuomet žmogaus kunas reikalauja greitesnės medegos permainos, t. y. reikalauja daugiau sušilti, kad jaustus maloniau. Ė sušilti gali vaikščiodamas, dirbdamas, visaip krutėdamas, šiltai apsilvildamas. Gali kiek apšilti šilto pavalgęs ir šilto atsigėręs, bet mažiau. Ale išgėręs svaiginančių gėrimų—degtinės, arako, romo—dar mažiau tesusišildys. Taigi, žmonės klaidingai mano, buk degtinė sušildanti žiemos metą.

Prie užlaikymo ir pataisymo sveikatos daug reiškia šilima teip saulės, kaip ir drėgmės. Saulės šili-

*) Žiur. „Vil. Žin.“ № 175 (493).

mai veikiant, kraujo kelionė pasiskubina, odos gyslaitės labiau pritvinksta ir po paveikslu malonaus ir vėsaus prakaito išgaruoja par skylutes laukan.

Odoje ir po odos plėtojas begalinis dirksnių tinklynas, po paveikslu neapsakomai laibučiukių gyslėlyčių, kurios neria savo palytėjimo ir jausmo galybę su galvos ir nugarkaulio smagenomis, e iš čia vėl vienijasi su visu kunu. Taigi, maloniai paerzinus odą, linksmi tai atjaučia visa nervų įstaiga ir visas kunas. Šilima—ypač saulės šilima—gali pardaug suerzinti.

Reikia todėl naudotis jaja gan atsargiai, kad neužkaitintu kuno parviršių ir kad nepavodytu. Pakalbėsime plačiau apie tai 18 skyriuje.

Šlapi šilima veikia panašiai į saulės šilimą. Ji yra tankiai vartojama ligojimams. Tą gydymo būdą paaiškinsime kitur.

Anot daktaro Šroto (Schroth), šlapioje šilimoje taukia medis, vaisius, vynmedis, dagi mėsa ir kaulas.

Šlapi šilima yra pamatas visų gaivalų, nes šilima viena be dregmės negali nei gyvybės sukelti, nei sukeltos užlaikyti.

(Toliaus bus)

Žinios iš Lietuvos

Biržiai (Kauno gub.) Pagaliaus rugpjūčio 6 ir 7 dienų Biržiuose pirmą syk atsibuvo lietuviškas teatras; buvo rengiamas tasai vakaras ant 26 liepos, bet leidimas nuo gubernatoriaus pasivėlino, užtat valdyba rengiamojo teatro vėl turėjo prašyti per telegrafą gubernatorių perkelti vakarą ant 6 ir 7 rugpjūčio, ant ko sutikimas tuojaus ir buvo gautas; vieta teatrui buvo pataisyta Biržų dvaro daržinė, dėl to gražiai ją išpuošė berželiais ir žolynais teip, kad senųjų išvaizdą daržinės visiškai permainė; buvo pataisyta vietų dėl 600 ypatų; scena buvo pataisyta kuopuikiausi, kaip didelių miestų teatruose; publikos per abi dieni buvo prikimšta pilnai žmonių visokių luomų ir tikėjimo: valščionių, ponų ir žydų; tvarka per visą laiką buvo užlaikyta kuopuikiausi, už ką reikia atiduoti garbę Biržiečiams, kad jie parodė savę tikrai pribrendusiais ir mokančiais užsilaikyti. Buvo lošiama dvi komediji: „Nutruko“ ir „Dėdė atvažiavo“, prie to dar buvo dainos, skudutės ir lietuviškieji ragai; teatras pasisekė kuogeriausiai, artistai ir artistės savo roles sulošė labai gerai. Pirmojo komedijoje, tai yra „Nutruko“, labai gerai nudavė Birmantą p. M. Rimkievyčius, Birmantienės p. Tomkytė, o ypatingai gerai nudavė jų sunaus Juozo p. T. Giedraitis, prie to dar turėjo truputį gerklę užkimusią atsakančią kaip tik dėl girtuoklio Juozo, kitos ypatos ir gerai lošė; labai komiškai (juokinga) išrodė piršlys p. P. Giedraitis. Antrojo komedijoje, tai yra: „Dėdė atvažiavo“, labai gerai nudavė Vin-

gyrą p. M. Rimkievyčius ir Jurgio-Spurgio p. I. Giedraitis, kiti ir gerai sulošė savo roles; abelnai sakančios roles buvo suloštos kuopuikiausiai su tikra gyvybe ir, kiek teko matyti, ne blogiaus kaip dideliuose teatruose. P. V. Mieškauckytė, p. M. Rinkevyčius ir pp. Giedraičiai tikrai turi artistiškus talentus ir drąsiai gali stoti ant didesnių scenų; pradedant teatrą ir baigiant buvo dainavimai vietinio Biržų choro; mergaitės buvo pasipuošusios tautiškais rubais; prie to dar buvo užprašytas Saločių choras ir du chorų sujungtu ir vedamu vietinio vargonininko p. Stepanavyčiaus labai gražiai padainavo dainas „Lietuva tevyne mūsų“ „Ant kalno karklai siubavo“, „Sunku gyventi“, „Miškas užia“ ir „Kur bėga Šešupė“; ypatingai žmonems patiko dainos, jų griaudinga gaida ir pilni įkvėpimo žodžiai sujudino žmonių širdyse mintis apie vargingą jų dabartinį padėjimą ir garsingą praeitį, kiekvienas pasijuto esąs tikru lietuviu. Abelnai įspudį iš teatro visi išnešė labai gerą. Tegu bus garbė įsteigėjams to lietuviško vakaro ir lošikams.

Žmogelis.

Mauručiai (Marijamp. pav. Suv. gub.). Jaunūmenė čia labai ištvirkusi; susitelkę į gaujas per kiauras naktis kaukia, reikia, švilpia lig kokie žvėrys laukiniai ir daug jeibių padaro ukininkams, kaip antai: vienam langus išdaužo, šulinius užverčia žemėmis, išdrasko; kitiems nuo aukšto grįčių lašinius, mėsa pavagia ir tt.

Pastaramjame laike pas mus šiek tiek jau apirimo ir pasiliove muštynės, galvažudystės, nes mus pragarsėjusieji chuliganai jau nyksta. Vienas išspruko užsienin, nes nabagai reikėjo eiti Kalvarijon į kalėjimą ant 2 mėnesių; kitą gerokai pamušė, likusieji iš baimės apirimo.

Čia neseniai sudegė ukininko Žilinskio kluonas, kuriame jau buvo suvežta javai ir šienas; teip-pat sudegė tvartai su visais gyvuliais. Užsidedė 1 valandą nakties, todėl neveikiai pribuvo pagalba. Grįčia ir klėtis liko; iš gyvulių liko vientik žąsis, kurios tuomet buvo lauke.

Ta pačia nakti teipgi sudegė kluonas uk. Drulios—iš kokios priežasties, dar nežinoma.

Motiejus iš Maurų.

Liepojus. Seniaus Liepojus buvo vienas iš ramiausių miestų, bet kilus kare su Japonais ir nelaimingai ją užbaigus, apėmusios riaušės visą Rusiją užkliudė ir Liepoją; nuo to laiko čia viskas kiteip virto. Bestreikuodami ir su valdžia kovodami darbininkai daug nukentėjo: daug liko ištremta į Siberiją ar kitur kur, o kiek pateko kalėjiman, kur ir dabar tebetupi. Šį metą, padėjimas čia esančių darbininkų labai apgailėtinas, nes daug dirbtuvių suvisu nedirba; dirbtuvės buvusios Bekerio ir Štruppo sumažino skaitlių darbininkų, o alyvo dirbtuvė, kurioje dirbo apie 400 žmonių, streikuoja jau 7 savaitė ir dar nežinė, tas jų streikavimas prie kokio

galo prives. Prie garlaivių ir prie geležinkelio seniaus didžioji dalis Liepojaus darbininkų gaudavo čia nemažą uždarbį; dabargi ir ten darbai suvisu sumažėjo. Tas bedarbio metas ir revoliucijoniški judėjimai miestui atnešė daug nelaimių: čia kas diena esti užmušimai, užpuolimai ant nekaltų ypatų, didžios vagystos ir tt. Dievas žino, ką bus toliaus? —*is.*

Vilnius. Du politišku prasikaltėliu paleista iš kalėjimo ir liepta išsinešinti užrubežin. Šemile išplėsta monopolis ant 60 rub.—Kalvarijos gatvėje policija rado paslaptinę spaustuvę su užrubežinėmis raidėmis oficierių sąjungos.

Baltstogė. 123 monopoliams valdyba užgynė užsiimti pardavinėjimu markių, nės neranda priemonės apsaugoti joms nuo išplėšimo.

Gardynas. 20 rugpjūčio dešimtoje valandoje vakare į pristavą mesta bomba. Pristavas ir policistas lengvai sužeista, o iš minios vienas sunkiai ir 3 lengvai.

Iš Vilniaus vyskupijos.

Neseniai J. M. Vilniaus vyskupas išventino į kunigus 16 įpatų, kuriems paskyrė šitas kamendorių vietas: kun. Juozapui Ručinskiui—Baltstogės, kun. Julijanui Buinai—Trečionų, kun. Miečislovui Savickiui—Jievės (Jaujos), kun. Mikolui Grabauskiui—Dambavos, kun. Otonui Sideravyčiui—Drujos, kun. Jonui Kunigėliui—Disnos, kun. Konstantui Pavlavyčiui—Šventėnų, kun. Justinui Augštaliui—Žyžmarių, kun. Vaclavui Turnajui—Žoslių—kun. Jaroslavui Woidakui—Kremenco, kun. Povilui Obalevyčiui—Varnėnų, kun. Vladislavui Selevyčiui—Vasiliškių, kun. Juozapui Zarbatkai—Lietuviškos Brastos miesto, kun. Viktorui Šilkevyčiui—šv. Petro bažnyčios Vilniuje, kun. Nikodemui Vaištučiui—šv. Rapolo bažnyčios Vilniuje ir baigusiam akademiją Aleksandrui Chodikai—Gardyno.

~ Vilniaus priemiestyje, Žvėrinčium vadinamajame, ketiną neužilgo statyti naują bažnyčią ant plačo, miesto paaukauto.

~ Paskutiniu laiku įvyko šitie kunigų perkėlimai: kun. Kuprelis Bielsko kamendorius perkeltas į Novodvorsko klebonus, kun. Sivicki Lietuviškosios Brastos kamendorius—į Pogostų klebonus, kun. Umbris Disnos kam.—į Dieveniškių fil., kun. Chodžko Kremenco kam.—į Sidranų kleb., kun. Dzievaltovski-Gintautas Vasiliškio kam.—į Nočios kleb., kun. Pietrzykovski Varnėnų kam.—į Šeštavinės fil., kun. Budris Žoslių kam.—į Butrimonių fil., kun. Rovinski Svirės kam.—į Mikališkių kleb., kun. Stančic Žyžmarės kam.—į Asavos kleb., kun. Bistras Šventėnų kam.—į Nemaniunų kleb., kun. Konstantas Vaškevyčius Nemaniunų kleb. atsiprašė ant pailsio, kun. Čaplik Sidranų kleb.—į Przelajų fil., kun. Grybauskis Videniškių kleb.—į Landvaravos fil., kun.

Lopuski Zalėsių kleb.—į Ugovo fil., kun. Lenkevychius Ugovo fil.—į Zalėsio kleb., kun. Bučinskis Mikališkių kleb. į Vakos koplyčią, kun. Lekstutavyčius Dieveniškio fil.—į Przyjažnio fil., kun. Skardinskas Prijažnio fil.—į Videniškių kleb., kun. Ukrimas Kukutiškių kleb. atsiprašė ant pailsio, kun. Daugša Nočios kleb.—į Kukutiškių kleb., kun. Kovalevski Dambavos kam.—į Žoludies kam., kun. Svilas Žoludies kam.—į Lidos kam., kun. Zaniauskis Ašmenos kam.—į Lipniškių kam., kun. Petkevychius Zabludovo kam.—į Ašmenos kam., kun. Kliukas Jaujos kam.—į Zabludovo kam.

(„Zor. Vil.“)

SENAPILIES mieste (arba Marijampolėje) Kun. Just. Staugaičio rupesniu isteigta mergaičių 4 klesu progimnazija. Mokyklos vedėja yra p. V. Liorenlaitė, lietuvaitė iš Kauno, baigusi gimnaziją, turinti mokytojos teises. Mokslas prasidės ši rudenį. Norintieji mergaites atiduoti į tą pirmąją lietuvišką progimnaziją, tegu kreipias į kun. J. Staugaitį adresu: Marijampol. Suvalkų gub. Tas pats kunigas renka aukas progimnazijai įkurti. Piningų reikės nemažai. Kairių kunigų prižadėta sudėti tam tikslui 900 rub. Bet tai tik menka dalelė to, kiek reikia. Lietuviai ir lietuvaitės! ar gyvenat Kauno, Vilniaus, Suvalkų gubernijose, ar kame kitur, ar Amerikoje, Afrikoje, Anglijoje, Vokėtijoje, suselpkite tą pirmąją lietuvišką gimnaziją kiek galėdami: kas gali rubliais, kas negali—bent auksiniais. Sudėkite į rankas savo parapijos kunigų—tegu nusiuncia kun. Staugaičiui į Marijampolį gimnazijos įrengimui. Aukas siųskite negaišuodami, nes mokslo metai prasideda.

Ariogala (Kauno pav.). Prašant Ariogalos klebonui, Jo Mylista Žemaičių Vyskupas ne tik tai teikėsi duoti leidimą eiti žmonėms, vadovaujant klebonui, su procesija Šidlavon ant didžiųjų Dievo Motinos Užgimimo atlaidų (šilinės), bet dar teikėsi duoti dalyvaujantiems toje kelionėje savo Ganytojišką palaiminimą.

Išgirdę žmonės apie tokią Vyskupo Mylistą apsidžiaugė neirpasakytai ir pradėjo ruoštiesi.

Taigi tą šventą kelionę manoma atlikti 11 dienėje rugsėjo panedėlyje. Tą dieną po ketvirtos valandos ryto bus atlaikytos Mišios Šventos ant intencijos keliauninkų, paskui pamokymas, kaip kelionėje ir Šidlavoje žmonės turės apseiti, ir apie šeštą valandą procesija išeis ir pribus apie 9 valandą ryto Betygalon, kur dvasiškija su žmonėmis procesijoniškai sutiks ir įvedus keliauninkus bažnyčion, atlaikys Mišias Šventas; po Mišių Šventų toliaus į Žaginę keliaus, kur pribus apie trečią valandą ir vėl bus sutikta vietinio kunigo ir žmonių; iš ten, atsilseję, keliauninkai išeis į Šidlavą, kur su Dievo padėjimų ir Motinos Švenčiausios pagalba pribus 6—7 valandoje vakaro, kur dvasiškija su

žmonėmis iškilmingai pasitiks keliauninkus gana atstoku nuo miestelio ir vietinis klebonas kunigas Jurgaitis pasveikinęs juos įves bažnyčion pagarbintų Dievo Motinos, garsingos didžiais stebuklais. Sere doje arba ketverge anksti po Mišių Šventų teipogi iškilmingai kunigas Ludvikas Tiška Ariogalos kamendorius dievobaimingus Ariogalos keliauninkus parves namon.

Meldžiu visų žadančių dalyvauti toje šventoje kelionėje ruoštis ir atlikti tą kelionę priderančiai, kelioneje eiti giedant šventas giesmes arba poteriau jant, eiti keliu, nemindžioti apsetų laukų.

Turiu viltį, kad visi atliks tą kelionę kaip pri dera Marijos kudikiams ir kad netiktai apturės tą, ko nuo tos Motinos geriausios ir mielaširdingiausios trokšta, bet apturės visados Anos užtarymą ir pa gelbą.

Kun. Juozapas Gudzinskis.

Leliunuose (Ukmerg. pav.) 21 rugpjūčio, nakties laiku, keliatas revolveriais ir šaudyklėmis apsiginkla vusių vyriukų buvo užpuolę ant monopolio, bet nepasisekė jiems išplėsti monopolio, nes ant jų už klupo sargybiniai (stražnikai) ir keturis iš jų sujėmė. Pas suimtuosius atrado revolverius ir maišus degti nei nešti. Sargybiniai suimtuosius be pasigailėjimo apdaužė, ir jie išdavė kitus savo sėbrus.

Pagal suimtųjų žodžius, jų buvę 12 ypatų, tame skaitliuje vienas gimnazistas 5 klesos, kitigi sunų pasiturinčiųjų ukininkų; visi jie Leliunų parapijos, tik du Debeikių parapijos. Dabar tie, ant kurių su imtieji bėdą meta, bijo savo namuose gyventi, nes kas valandike policijos laukia užvažiuojant. Tur buti, vargšai, priversti bus apleisti tėvynę, gimdytojus, iš sižadėti kšnelio savo žemės ir bėgti į užrubežį.

S.

Girkalnio par. 18 liepos Vėgenų kaimoje vežant rugius nors buvo parspetas sesers Emilijos kad nu liptu važiuodamas į klojimą, bet Juozapas Bitvinskis pasilenkęs važiavo, ir neaukštos durys jį sugniužino teip, kad nešti parnešė į vidų. Vežė gydytoji, jau ke liolika rublių kaštavo, o dar dirbti nieko negali, vos pavaikščioja. Iš 14 į 15 rugpjūčio Vizbarų palvar kėlyje sudegė kumetinė, kurioje gyveno 6 kumečiai, tikt vienas paspejo išsinešti savo skrynes o likusie jai tikt pagalves spėjo sugriebti išbegdami. Toj pa čioj vietoj iš 18 į 19 rugpjūčio pavogė 13 avių: 8 gaspadoriaus, 1 sodininko ir 4 tų padegelių kume čių, taipat gaspadoriaus 14 kalakutų ir 20 ančių.

Bedantis.

Darbėnai (Kauno gub.). Darbėniškiai moka pa sinaudoti iš aplinkybių. Rugpjūvio 7 d. žadėjo ap lankyti Darbėnus p. Kauno gubernorius. Vyrams buvo įsakyta susirinkti į Valsčiaus butą ant 2 va landos, uolesniejie atejo nuo pat ryto o p. gubern a torius teatvažiavo tiktai vakarop, saulei jau leidžian ties. Vyrų buryje atsirado keletas, kurie užmane pra

šyti gubernatoriaus, kad Žemaičiams Katalikams leis tu turėti prie savo bažnyčių katalikiškas mokyklas, kaip liuteraurai turi prie savo kirkių, o žydai savo ke derus (mokyklas) kiekviename miestelyje. Belaukda mi atvažiuojant nutarė, surašė ir visi pasirašė. Įtei kus tą raštą p. gubern., išgirdo, kad jis nesiprie šinas tam užmanymui, bet pilną „razriešenija“ jis vienas duoti negalįs. Raštą priėmęs įdavė valdininkui.

Iš Žemaičių Vyskupijos.

J. M. Vyskupas Sufraganas Cirtautas 27 rug pjučio išventino į kunigus pabaigusius Kauno Se minariją: Ambrų Aleksandrą, Stakaucką Pranciškų ir Stukelį Edvardą.

IŠ LATVIJOS.

Liepojus. Prie kalėjimo nežinomi ginkluoti vyrai pradėjo šaudyti į kareivius ir policiją, kurie at sakė šuviais. Kareivių nėvienas nėra sužeistas, iš mi nios užmušta 4, o 2 mirė nuo žaizdų. Areštuota 23 vyriški ir 29 moteriškos.

Mintauja. Jakobson, Zekė ir Štrauman, už gink luotą išplėšimą valsčiaus kasos, pasmerkta pakarti.

Ryga. 21 rugpjūčio užmuštu Lenevardeno pas torius ir jo pati. Revelio pavieta ties Rapesija šu viais iš šautuvo sužeista vietinis pastorius.

Žinios iš visos Rusijos.

Peterburgas. Policija pranešė Peterburgo gu bernatoriui, revoliucionėriai išsiuntę apie 500 agi tatorių kurstyti valstiečių į riaušes ir taisyti žmonių į visuotiną streiką, rengiamą buk rugsėjo mėnesyje. Todėl gubernorius prisakė pavietų vyresnybėms budriai sergėti žmones nuo kurstytojų, neleisti da ryti mitingų, o sutikus pasipriešinimą, veikti ginklais.

☞ Gauta žinios apie skurdų padėjimą išsiųstųjų už politiškus prasikaltimus Archangelsko ir Volog dos gubernijosen. Visi miestai ir miesteliai pilni pri kimšti išsiųstųjų; dar vis nauji pribuva. Uždarbių mokytiems žmonėms nėra, o valdybos pašalpa nei pusiautina nepasotina, ir ta labai sunku gauti, labai ilgai priseina laukti. Išsiųstųjų Siberijon padėjimas vietomis daug baisnesnis.

☞ 10 rugpjūčio du ginkluotu vyru užpuolo ant monopolio, sugriebė 20 rub. Vienas užpuolikas pabėgo, antras suimtas, bet pinigų neberado.

☞ 19 rugpjūčio pats savaimi užsidedė bedu minis parakas juros poligone. Sudegė laboratorija; vienas darbininkas sudegė, keturi sunkiai sužeisti, kurių vienas mirė.

☞ Už Sveaborgo maištą karės teismo pasmerk ta sušaudyti 19 kareivių ir 3 civiliški; į katorgą 13

metų—33 kareiviai ir 4 metams 33 kareiviai; į disciplinarišką batalijoną 195 ant 4 metų; į karės kalėjimą 298 ant 4 mėnesių, ir 75 ant 20 dienų arešto. Bet mirties bausmė užmainyta katorga—vienam amžina, trims 20 m., šešiams 15 m., likusiems 12 m.

22 rugpjūčio per ministerių tarybos posėdį peržiūrėta projektas apie pridėjimą valstiečiams žemės iš izdo žemių (kazionija žemli). Didžioji dalis šitokių žemių projektuojama parduoti valstiečiams iššimokėtinai per daug metų. Žemė žadama duoti jiems ne arendon, bet pilnon savastin. Šitokių žemių (kazionija) yra ir Lietuvoje.

Moskva. Atsidarė žemiečių atstovų susivažiavimas badaujantiems šelpti. Valdyba leidė padaryti susivažiavimą ir organizuoti pašalpą. Perstatyta 22 badaujanti guberniji. Pirmasėdžiu išrinktas buvusias Dumos atstovas kunigaikštis Lvov. Susivažiavimas išskaitliavo, tai pašalpai reiksiant 150 milijonų rublių.

Užginta pardavinėti degtinė nedėldieniais ir šventadieniais. 20 rugpjūčio visi monopoliai buvo uždaryti, traktiruose degtinė nebuvo pardavinėjama.

Vytebskas. Gubernatoriaus prisakyta iškirsti visus krumus per 3—15 sieksnių nuo vieškelių, o medžius apgenėti nuo pažemio lig žmogaus augumo. Kuršo gubernijoje tai jau seniau padaryta.

Samaroje išplėsta monopolis ant 500 rub., Kazaniuje ant 15 tukstančių rub.

Moršanske nuo monopolinių pinigų rinkiko atimta 16 tukstančių rub. Jį patį ir lydėjusį sargybinių uždarė kalėjiman.

Apskritai sakant, užpuoliai ir plėšimai monopolinių, bankų, dvarų ir turčių pastaruoju laiku žymiai dauginasi. Seniaus nežinomi ginkluoti užpuoliai ant geležinkelio traukinių ima atsikartoti. Traukinių sustabdo, keleiviams ir tarnams liepia tylėti, atkišę revolverius. Iškrato pinigus ir dailiai atsisveikinę linkėja laimingos kelionės.

IŠ LENKIJOS.

Varšavoje 20 rugpjūčio penki piktadariai šovė į generolą Tiumenkovą, išeinantį iš savo kambario. Generolas sužeistas į dešinįjį šoną ir kairiąją ranką. Užmušikai pasislėpė. Generolas pirmiau yra buvęs Pabaltmarės krašte tildytų maišto.

Žirardovoje (ties Varšava) laidojo užmuštą revoliucionierių. Lydėjo minia į kelias tukstantis. Nešė vainikus ir raudonus kaspinus. Kazokai steigėsi atimti vainikus ir kaspinus, bet iš minios pradėjo šaudyti. Pribuvo kareiviai, kurie šaudė su kazokais. Iš minios užmušta penki, sunkiai sužeista devyni.

Valstiečių banko nuo 3 lapkričio praėjusių metų lig 19 rugpjūčio šių metų pirka žemės iš dva-

rininkų 1,868,167 dešimtinų, užmokėta 235,100,593 rub. Iš tų valstiečiai nupirko tiesiog iš dvarininkų, bet su Valstiečių banko pagalba, 500,528 dešimtinus, užmokėjo 66,103,376 rub. V. bankas jiems paskolino 51,087,914 rub.

Iš surinktų žinių 14—19 šio mėnesio matoma, kad perkant tiesiog iš dvarininkų, dešimtinas kaštavo 132 rub., o perkant iš Valstiečių banko dešimtinus kaštavo 125 rub. Iš šitų žinių regima, žemelės esama brangios.

Žinios iš užrubežio.

Chinai (Kitajus). 22 rugpjūčio dienoje Chinų cėsorius apgarsino manifestą, prižadantį duoti chiniečiams konstituciją. Tame manifeste terp kito-ko yra šiaip parašyta: Nuo-pat pradžios šios dinastijos (giminės) viešpatavimo, gabūs cėsoriai leisdavo įstatymus atsakančius laikų reikalavimams. Dabar, kada Chinai pradėjo susinešti su kitomis viešpatybėmis, Chinų įstatymai ir visas jų politikos budas pasirodė pasenę ir dėlto visame krašte nesiliauna bruzdėjimai. Dėlto mes pripažinome už reikalinga išleisti naują teisių kningą, nes kitaip mes nebutumėme verti to pašaukimo, kurį mes apturėjome nuo mūsų bočių ir nuo tautos. Chiniečiai priėmė tą manifestą su didele linksmybe ir visame krašte žmonės džiaugias teip meiliais savo cėsorius žodžiais. Užrubežiniai laikraščiai praneša, buk minėta Chinų konstitucija busianti įvykdinta 1910 metuose, o tuotarpu, kad žmones prie konstitucijos pripratinti, busią sušaukiami vietiniai arba sričių seimai.

Anglija. 22 rugpjūčio dienoje Liverpulio miesto uostan atplaukė Rusijos kariškas skraiduolis vardu „Riurik“, nesuskubo jis dar įplaukti į uostą, kaip jame sprogo katilai; 4 žmonės užmušti, 8 sužeisti. To sprogimo priežastis esanti ta, kad iš neatsargumo užsidedęs gasas.

Šveicarija. 21 rugpjūčio dienoje mieste Interlaken kažikokia moteriškė šovė kelis kartus iš revolverio į tuo-tikt iš Paryžiaus atvikusį turtingą žmogų pavarde Miller. Milleris bereigint numirė. Tą moteriškė pasisakė esanti ruse ir norėjusi nušauti buvusįjį ministrą Durnovo. Ištiesų atrado prie jos vieną numerį laikraščio „Tribune Russe“ su Durnovos pavaislu; ji atsisako išreikšti savo pavardę. Kada policija jai paaiškino, kad ji užmušusi kitą žmogų o ne Durnovo, tuomet ji išreikšė savo gailėsį, kad pražuvo žmogus nekaltas ir draug patėmyjo, laikai esą teip sunkūs, kad nedidelė esanti pragaištis, jei vienu žmogumi busią mažiaus. Ji savo pareigą išpildžiusi. Be abėjonės, ji priguli prie Rusijos revoliucionierių partijos. Kaikurie Interlakeno gyventojai spėja, buk su ta moteriškė buvęs kaži-koksai vy-

riškas, bet jo ligšioliai nesurado. Pasirodo, jog ištiesų buvusysis Rusijos ministras Durnovo buvęs Interlakene, bet pirm kelių dienų iš tenai išvažiavęs.

Austrija. Anglijos ir Austrijos valdyba tveria draugiją ant akcijų, kuri vežios keleivius nuo Dunaus įtakos ir iš aplinkinių uostų į uostus prie Alantiko vandenyno. Iš pradžios busių tikt šeši garlaiviai, kurie pradėsia plaukti pradžioje 1907 metų.

Karaliaučius. 23 rugpjūčio dienoje uosto darbininkai po kelių dienų streiko ryžos grįžti prie darbo.

Persija. 22 rugpjūčio d. į Persijos sostapilę Teheraną atvyko du Austrijos oficėriai, kuriuodu mokys ir tvarkys Persijos kariumenę pagal Europos budo.

Indija. Kilo badas. Srityje vadinamoje Bengalija išalkę žmonės pradėjo plėsti klėtis. Draug su tais judėjimais yra varoma agitacija prieš Angliją, kuri valdo Indiją. Ž.

Redaktorius Pralotas *A. Karosas.*

Noriu **ZAKRISTIJONO** vietos prie geros parakvijos, tarnystę gerai moku, galiu giedoti. Esu nevedęs 35 m., moku dailydystę, tepliorystę, auksavimą; gerai galiu atnaujinti altoriūsus ir kitus medžio daiktus, ir pagal risunko naujus išpildyti. Apie ką paliudys Girkalnio klebonas. Adresas: Raseiniai, Kauno gub. Girkalnio kleb. Baško.

VARGONŲ FABRIKA

Jono Garalevyčiaus

perkelta ant Porto gatvės į nuosavus namus; žymiai padidino veiklą; priima užsakymus kas link statymo naujų ir taisymo senų vargonų.—Adr.: Kaunas. Portova, nuosavi n.

Neseniai išėjo iš spaudos knygelės:

1) **Pirmoji išpažintis ir Pirmoji šv. Komunija.**
KAINA 5 KAP.

2) **Dangiškos laimės diena ant žemės** (Pirmosios komunijos atminimui).—Kaina 5 kap.

Abiejų šitų knygių centralinė sankrova **Kazimėro Rutskio** (pirmiau Juozapo Zavadzko) knygyne, Kaune.

BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ

Cecilijos Baranauskytės

Kaunę. Viešasis (paradny) placas. Fišero namai.

MOTERŲ LIGŲ

daktaras

J. STONKUS KAUNE.

Priiminėja Mikalojaus Prospekto ir Naujosios kertė, butos Vittkindo nuo 8½—10 r.; 4½—7 v. 4—3

Daktaro A. Jagdhold'o

Elektroterapija ir Rentgenologija.

Ištyrinėjimas ir kiauurai peržiurėjimas su **RENTGENOSKOPO** pagalba visokių kuno dalių ir jų ligų: krutinės, širdies, plaučių, pleurito, inkstų, puslės, kaulų gedimo ir perlužimo. Atradimas užsilikusių kune pašalinių daiktų, kaip štai: šratų, kulku, adatų ir k. p. Gydymas su **RENTGENOSKOPO** pagalba visokių ligų esančių pavirš kuno, kaip antai: vėžio, niežų, skaudulių ir k. p. Teipogi su **ELEKTRIKOS** pagalba gydymas reumatizmo, nervų, apmirimo kuno dalių ir k. p. **Liepojuje.** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai.

25—20

Daktaras A. von Forestier

specijališkas gydymas sergančių ausių, nosies ir gerklės ligomis. Nuo 12—1 valandos dieną ir nuo 6—7 val. vakarę. **Liepojus,** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai.

25—20

J. NAUJALIO KNYGYNAS

☞ Kaune. ☞

SANKROVA: MALDAKNYGIŲ DVASIŠKO IR SVIETIŠKO TURINIO KNYGŲ PAVEIKSLELIŲ, ROŽANČIŲ, ŠKAPLERIŲ IR BAŽNYTINIŲ

N A T Ų.

Agentura „Nedėldienio Skaitymo“.